

SALON REPUBLIKY

SALON REPUBLIKY

V letech 1765 až 1789 byl Hradec Králové na příkaz císaře Josefa II. přestavěn na vojenskou pevnost, která vzhledem ke své mohutnosti změnila nejen vzhled města, ale i celého okolí. Přestože byla pevnost vynikajícím technickým dílem, její vojenský význam nepřetržitě klesal, takže na konci 19. století byla zrušena. Veškeré pozemky včetně hradeb a budov přešly podepsáním transakční smlouvy v roce 1893 do majetku města. Tímto aktem

byly vytvořeny všechny předpoklady pro architektonické obrození města. Prozíravost jeho tehdejších představitelů se projevila už v roce 1884, kdy byla vysána na tehdejší dobu ojedinělá mezinárodní soutěž na regulační plán města. Podmínkou bylo založení nových částí města s využitím všech vymožeností moderního stavitelství. Další aktualizované plány byly podkladem pro výstavbu moderního Hradce Králové.

Určující vliv na prosazení nového vývoje měla osobnost starosty Františka Ulricha, který v této funkci působil od roku 1895 až do roku 1929. Už v devadesátých letech 19. století se podařilo realizovat výstavbu několika významných veřejných budov v okolí historického jádra a na Pospíšilově třídě. Úroveň hradecké architektury před první světovou válkou výrazně ovlivnil zakladatel moderní české architektury Jan Kotěra, který svou tvorbou inspiroval celou mladší generaci architektů tvořících v Hradci Králové až do třicátých let dvacátého století. Zásadní stavbou charakterizovanou přechodem od secese k moderně byla Kotěrova budova muzea postavená v letech 1909 až 1912.

Po krátké přestávce způsobené první světovou válkou pokračoval stavební vývoj výstavbou nového centra Hradce Králové na pravém břehu Labe, kde vznikly ucelené urbanistické soubory s vynikajícími stavbami

předních českých architektů. Vedoucí osobností v otázkách územního plánování se od poloviny 20. let stal významný český architekt a žák Jana Kotěry Josef Gočár. Jeho regulační plán z let 1926 až 1928 splnil náročná očekávání a stal se pevným základem pro další stavební rozvoj města. Gočár navrhl obklopit staré město pásem zeleně, nové čtvrtě rozčlenil do pěti sektorů oddělených navzájem klidovými pásy a spojených se starým městem vždy jednou komunikací. Regulační plán předepisoval i výšková řešení jednotlivých domů, počet pater, úpravu dvorů a zahrad.

Tento regulační plán Josef Gočár postupně naplňoval také svými projekty, z nichž některé vstoupily do dějin moderní české architektury. Z Gočárových prostorových koncepcí vycházeli i další architekti, kteří zde vyprojektovali desítky kvalitních objektů. Z dlouhé řady architektů, kteří se na výstavbě města podíleli, jmenujme alespoň Václava Rejchla, Jana Rejchla,

Oldřicha Lisku, Josefa Fňouka nebo Bohumila Waiganta. Vedení města podporovalo nejen veřejné budovy a bytovou výstavbu, ale také realizaci nových komunikací, mostů, nábřeží, náměstí, zakládalo parky.

Stavební činnost v Hradci Králové ve 20. a 30. letech měla ohlas doma i v zahraničí. Přijížděli sem zástupci řady měst, aby poznali metody zdejší výstavby, představitelé města byli zváni na mezinárodní kongresy o urbanismu. Město, dosud malé svým rozsahem, získávalo velkoměstský ráz a oprávněnou pověst salónu republiky.

SALON REPUBLIKY

By order of Emperor Joseph II, Hradec Králové was converted into a military stronghold between 1765 and 1789. Due to its sheer scale it changed not only the appearance of the city, but also the entire area around it. Although the stronghold structure was an excellent piece of technical engineering, its military importance declined over the years and at the end of the 19th century the concept of a stronghold was abandoned. After the signing of the trans-

action contract in 1893 all the land, including the defensive walls and buildings, became the property of the city. This deed laid the foundation for the architectural revival of the city. The foresight of the then town officials first showed itself in 1884, when quite uniquely for that period of time – an international competition for a master plan of the city was held. The principal condition was the establishment of new city quarters using all of the innovations

of modern architecture. The subsequent updated plans were the groundwork for the development of the modern city of Hradec Králové.

Mayor František Ulrich, who held this position from 1895 to 1929, played the key role in pushing through the ideas connected with the new development. The 1890s witnessed the successful construction of several major public buildings around the historical core and in Po-spíšilova Avenue. The standard of Hradec Králové architecture before World War I was significantly influenced by the founder of modern Czech architecture – Jan Kotěra, whose work inspired a whole generation of young architects active in Hradec Králové until the 1930s. The major structure reflecting the transition from Art Nouveau to Modernism was the museum building constructed to the design of Kotěra in 1909–1912.

After a short break caused by World War I, building activities focused on the development of a new centre of Hradec Králové on the right bank of the River Elbe, where integrated urban complexes were built boasting outstanding

structures by top Czech architects. From the mid-1920s, the notable Czech architect and avid student of Jan Kotěra, Josef Gočár assumed the position of a major figure in town planning matters. His Master Plan of 1926–1928 met the challenging expectations and became a solid foundation for the further building development of the city. Gočár proposed surrounding the old town with a belt of greenery and dividing the new quarters into five sectors separated with tranquil belts and connected with the old town by one radial road each. The Master Plan also regulated height parameters of individual buildings, the number of floors as well as inner yard and garden design and landscaping.

This Master Plan was put into practice piece by piece – also by Josef Gočár himself through his own projects, some of which are considered masterpieces of modern Czech architecture. Gočár's spatial concept was followed

by other architects, who designed several excellent structures in the city. Of the large number of architects, who contributed to the building development of the city, let us name at least Václav Rejchl, Jan Rejchl, Oldřich Liska, Josef Fřouk and Bohumil Waigant. The municipality supported not only public buildings and housing development, but also the construction of new roads, bridges, embankments and squares and it set out to establish parks.

The Hradec Králové construction activities of the 1920s and 1930s received a favourable response both at home and abroad. Representatives of various towns and cities used to go there to learn about the methods used in building development and the city officials were often invited to international urbanism congresses. Though still small in its dimensions, Hradec Králové started gaining a metropolitan character along with the deserved attribute of the "Salon of the Republic".

ŠKOLA PRO UMĚLECKÉ ZÁMEČNICTVÍ

nyní Hotelová škola
Tomáš Suhrada
1892-1896
Tř. Československé armády č. p. 274

ARTISTIC METAL WORK SCHOOL

currently Hospitality School
Tomáš Suhrada
1892-1896
Czechoslovak Army Avenue No. 274

ADALBERTINUM

nyní Hradecká kulturní a vzdělávací společnost
František Hellmann
1895-1897
Tř. Československé armády č. p. 300

ADALBERTINUM

currently Hradec Cultural and Educational Society
František Hellmann
1895-1897
Czechoslovak Army Avenue No. 300

OBCHODNÍ AKADEMIE

nyní Pedagogická fakulta Univerzity
Hradec Králové
Otokar Bém a Hubert Gessner
1896-1897
Nám. Svobody č. p. 301

BUSINESS ACADEMY

currently Faculty of Education,
University of Hradec Králové
Otokar Bém and Hubert Gessner
1896-1897
Freedom Square No. 301

OBECNÉ A MĚŠŤANSKÉ ŠKOLY

nyní Gymnázium Boženy Němcové
Tomáš Suhrada, spolupráce Václav Bahník
1896-1899
Pospíšilova tř. č. p. 324

COUNCIL AND MUNICIPAL SCHOOLS

currently Božena Němcová Grammar School
Tomáš Suhrada, in cooperation with Václav Bahník
1896-1899
Pospíšilova Avenue No. 324

DŮM STAVITELE VIKTORA WEINHENGSTA

Bedřich Bendelmayer a Rudolf Němec
1898
Eliščino nábř. č. p. 310

HOUSE OF THE DEVELOPER VIKTOR WEINHENGST

Bedřich Bendelmayer and Rudolf Němec
1898
Eliška's Embankment No. 310

BORROMEUM

nyní Biskupské gymnázium
Viktor Weinhengst
1901-1902
Orlické nábř. č. p. 356

BORROMEUM

currently Bishop Grammar School
Viktor Weinhengst
1901-1902
Orlice Embankment No. 356

ÚSTAV HLUCHONĚMÝCH RUDOLFINUM

Arnošt Jenšovský
1901-1902
Pospíšilova tř. č. p. 365

RUDOLFINUM INSTITUTE OF THE DEAF AND MUTE

Arnošt Jenšovský
1901-1902
Pospíšilova Avenue No. 365

OKRESNÍ DŮM

nyní hotel
Jan Kotěra
1903-1904
Palackého ul. č. p. 409

DISTRICT HOUSE

currently Hotel
Jan Kotěra
1903-1904
Palackého St. No. 409

ŽIDOVSKÁ SYNAGOGA

Václav Weinzzettel
1904-1905
Pospíšilova tř. č. p. 395

JEWISH SYNAGOGUE

Václav Weinzzettel
1904-1905
Pospíšilova Avenue No. 395

OBYTNÝ DŮM

Josef Gočár
1904-1905
Ul. Bratří Čapků č. p. 407

RESIDENTIAL BUILDING

Josef Gočár
1904-1905
Bratří Čapků St. No. 407

SCHODIŠTĚ U KOSTELA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

nyní Gočárovo schodiště

Josef Gočár

1909-1910

Komenského třída

**STAIRCASE AT THE CHURCH OF THE ASSUMPTION
OF THE VIRGIN MARY**

currently Gočár's staircase

Josef Gočár

1909-1910

Komenského Avenue

MĚSTSKÉ MUZEUM

nyní Muzeum východních Čech
Jan Kotěra
1909-1912
Eliščino nábř. č. p. 465

MUNICIPAL MUSEUM

currently the Museum of Eastern Bohemia
Jan Kotěra
1909-1912
Eliška's Embankment No. 465

BANKA PRO OBCHOD A PRŮMYSL

nyní obytný dům
Bohumil Waigant
1909-1913
Tř. Československé armády č. p. 556

BANK FOR TRADE AND INDUSTRY

currently a residential building
Bohumil Waigant
1909-1913
Czechoslovak Army Avenue No. 556

DŮM STAVITELE VÁCLAVA REJCHLA STARŠÍHO

nyní obytný dům
Bohumil Waigant
1909-1913
Tr. Československé armády č. p. 543

HOUSE OF THE DEVELOPER VÁCLAV REJCHL SR.

currently a residential building
Bohumil Waigant
1909-1913
Czechoslovak Army Avenue No. 543

DŮM CARDOVA PEKAŘSTVÍ

nyní obytný dům
Bohumil Waigant
1910
Švehlova ul. čp. 512

CARDA'S BAKERY HOUSE

currently a residential building
Bohumil Waigant
1910
Švehlova St. No. 512

LABSKÁ HYDROELEKTRÁRNA

František Sander
1910-1912, 1922-1924
Křížkova ul. č. p. 233

HYDROELECTRIC POWER STATION ON THE RIVER ELBE

František Sander
1910-1912, 1922-1924
Křížkova St. No. 233

KOSTEL S FAROU CÍRKVE
ČESKOBRATRSKÉ EVANGELICKÉ

Oldřich Liska
1912-1913
Nezvalova ul. č. p. 529

EVANGELICAL CHURCH OF CZECH BRETHREN
WITH A PARSONAGE

Oldřich Liska
1912-1913
Nezvalova St. No. 529

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

nyní Galerie moderního umění
Osvald Polívka
1911-1912
Velké nám. č. p. 139 a 140

SAVINGS AND CREDIT INSTITUTE

currently the Gallery of Modern Art
Osvald Polívka
1911-1912
Large Square Nos. 139 and 140

OBYTNÉ DOMY

Oldřich Liska
1912-1913
Masarykovo nám. čp. 527, 536 a 538

RESIDENTIAL BUILDINGS

Oldřich Liska
1912-1913
Masaryk Square Nos. 527, 536 and 538

ORLICKÁ ELEKTRÁRNA

František Sander
1913-1914
Ul. Ignáta Herrmanna č. p. 555

ORLICE HYDROELECTRIC POWER STATION

František Sander
1913-1914
Ignáta Herrmanna St. No. 555

ANGLO-ČESKOSLOVENSKÁ BANKA

nyní Komerční banka
Josef Gočár
1922-1923
Čelakovského ul. č. p. 642

ANGLO-CZECHOSLOVAK BANK

currently Komerční banka
Josef Gočár
1922-1923
Čelakovského St. No. 642

STÁTNI KOŽELUŽSKÁ ŠKOLA

nyní Střední průmyslová škola strojnická
Josef Gočár
1923-1924
Hradecká ul. č. p. 647

STATE TANNERY SCHOOL

currently Secondary Technical School
of Mechanical Engineering
Josef Gočár
1923-1924
Hradecká St. No. 647

RAŠÍNOVO STÁTŇÍ GYMŇÁZIUM

nyní Gymnázium J. K. Tyla
Josef Gočár
1925-1927
Tylovo nábř. č. p. 682

RAŠÍN STATE GRAMMAR SCHOOL

currently J. K. Tyl Grammar School
Josef Gočár
1925-1927
Tyl's Embankment No. 682

OBŘADNÍ SÍŇ

Oldřich Liska
1925-1927
Denisovo nám. č. p. 413

FUNERAL CEREMONY HALL

Oldřich Liska
1925-1927
Denisovo Square No. 413

OKRESNÍ NEMOCNICE

nyní Fakultní nemocnice
Bedřich Adámek
1925-1928
Sokolská ul.

DISTRICT HOSPITAL

currently the Teaching Hospital
Bedřich Adámek
1925-1928
Sokolská St.

**AMBROŽŮV SBOR
A KOSTEL CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ**

Josef Gočár
1926-1928
Ambrožova ul. č p. 728 a 729

**CONGREGATION OF THE CZECHOSLOVAK
HUSSITE CHURCH OF THE PRIEST AMBROSE**

Josef Gočár
1926-1928
Ambrožova St. Nos. 728 and 729

OBECNÉ A MĚŠŤANSKÉ ŠKOLY

nyní Základní škola Josefa Gočára
Josef Gočár
1927-1928
Tylovo nábrž. č. p. 690 a 692

COUNCIL AND MUNICIPAL SCHOOLS

currently Josef Gočár Elementary School
Josef Gočár
1927-1928
Tyl's Embankment Nos. 690 and 692

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

nyní školní jídelna
Josef Gočár
1927-1928
Tylovo nábř. č. p. 691

NURSERY SCHOOL

currently Elementary School Canteen
Josef Gočár
1927-1928
Tyl's Embankment No. 691

SLOVANSKÁ POJIŠŤOVNA

nyní obytný dům
Oldřich Liska
1928
Střelecká ul. č. p. 748

SLOVANSKÁ INSURANCE COMPANY

currently a residential building
Oldřich Liska
1928
Střelecká St. No. 748

DŮM STAVITELE JOSEFA JIHLAVCE

nyní obytný dům
Bohumil Waigant
1928 -1929
Divišova ul. č. p. 757

HOUSE OF THE DEVELOPER JOSEF JIHLAVEC

currently a residential building
Bohumil Waigant
1928 -1929
Divišova St. No. 757

PALÁC FIRMY STEINSKÝ-SEHNOUTKA

nyní Československá obchodní banka
Otakar Novotný
1928 - 1929
Ulrichovo nám. č. p. 734

STEINSKÝ-SEHNOUTKA PALACE

currently Československá obchodní banka
Otakar Novotný
1928 - 1929
Ulrich Square No. 734

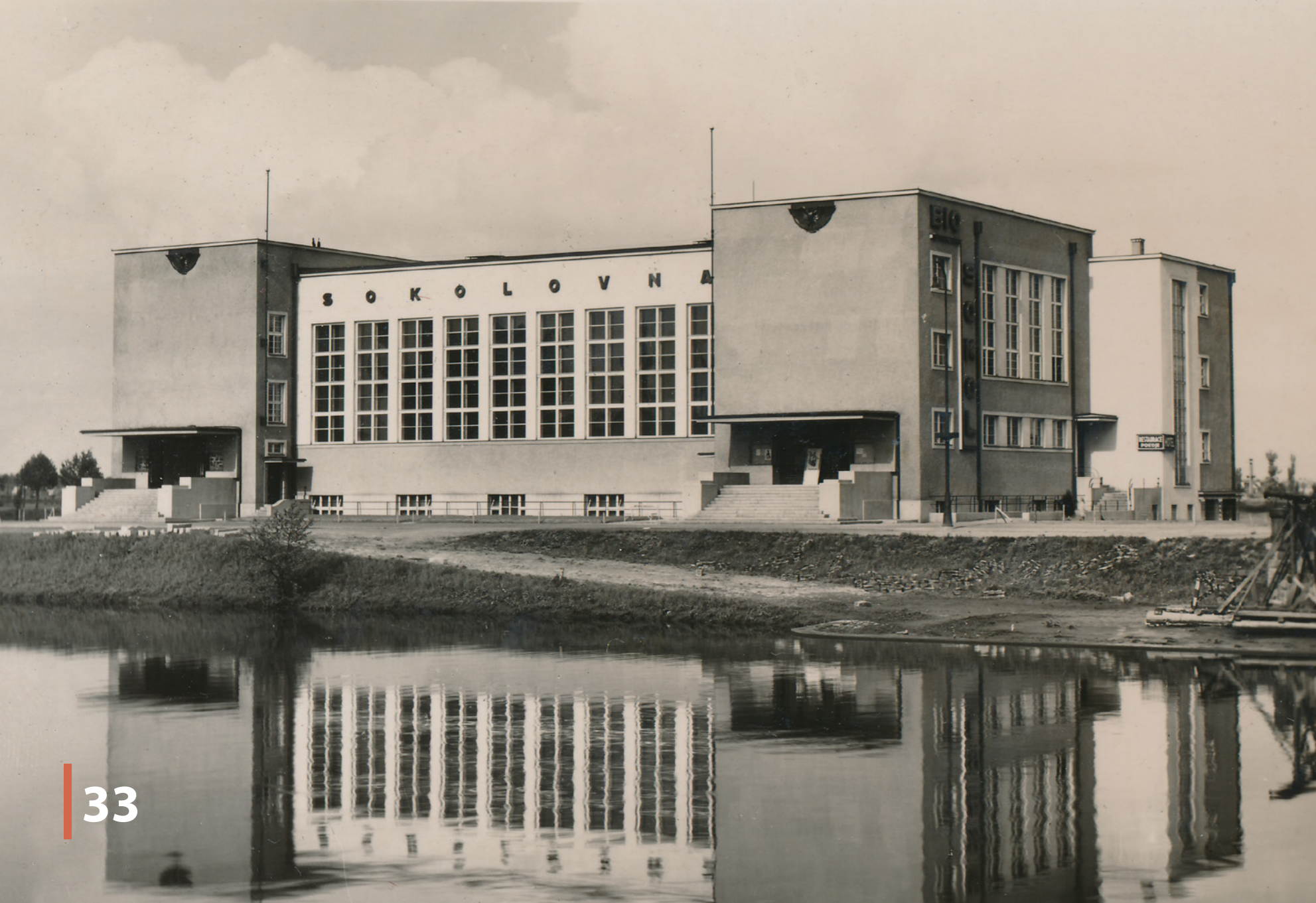

VILA PRIMÁŘE VÁCLAVA TESAŘE

Bohumil Waigant
1928 -1929
Čechova ul. č. p. 759

HOUSE OF CHIEF SURGEON VÁCLAV TESAŘ

Bohumil Waigant
1928 -1929
Čechova St. No. 759

SOKOLOVNA

nyní Sokolovna a Filharmonie Hradec Králové
Milan Babuška
1929 - 1930
Eliščino nábř. č. p. 777

SOKOL GYM

currently Sokol Gym and Hradec Králové Philharmonic
Milan Babuška
1929 - 1930
Eliška's Embankment No. 777

SKLÁŘSKÝ ÚSTAV

Jan Rejchl
1929-1930
Škroupova ul. č. p. 695

GLASS INSTITUTE

Jan Rejchl
1929-1930
Škroupova St. No. 695

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STAVEBNÍ

Jan Rejchl
1929-1931
Pospíšilova tř. č. p. 787

SECONDARY TECHNICAL SCHOOL OF CIVIL ENGINEERING

Jan Rejchl
1929-1931
Pospíšilova Avenue No. 787

ŘEDITELSTVÍ STÁTŇÍCH DRAH

nyní administrativní budova
Josef Gočár
1929-1932
Ulrichovo nám. č. p. 810

STATE RAILWAY HEADQUARTERS

currently an office building
Josef Gočár
1929-1932
Ulrich Square No. 810

KOSTEL BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ

Bohumil Sláma
1928-1932
Nám. 28. října č. p. 13, Pražské Předměstí

CHURCH OF THE LORD'S HOLY HEART

Bohumil Sláma
1928-1932
Square of 28th October No. 13, Pražské Předměstí

HLAVNÍ NÁDRAŽÍ

Václav Rejchl
1929-1935
Riegrovo nám. č. p. 914, Pražské Předměstí

MAIN RAILWAY STATION

Václav Rejchl
1929-1935
Rieger Square No. 914, Pražské Předměstí

NÁRODNÍ BANKA

nyní Komerční banka
Jan Rejchl
1931
Nám. Osvoboditelů č. p. 798

NATIONAL BANK

currently Komerční banka
Jan Rejchl
1931
Osvoboditelů Square No. 798

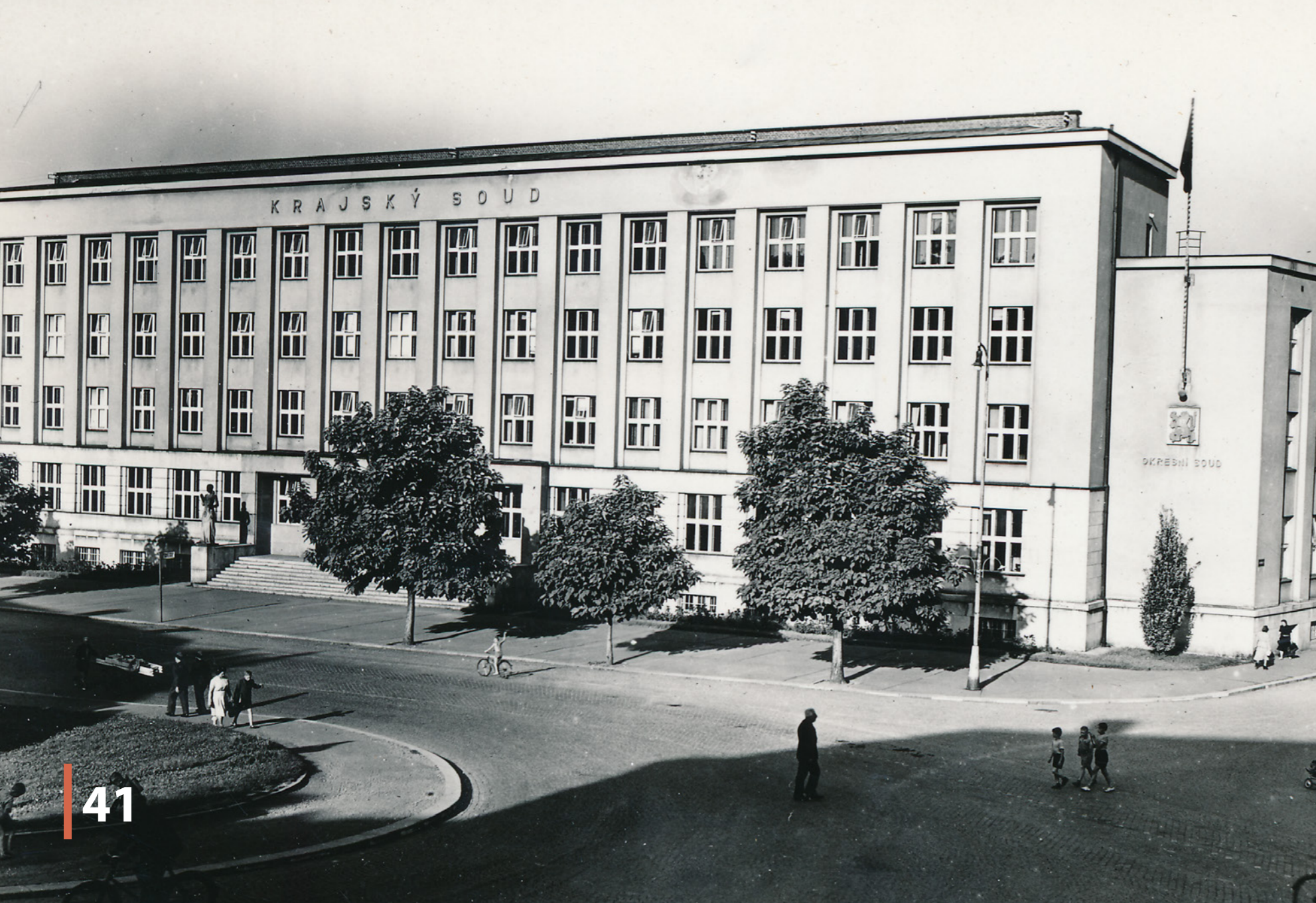

PRVNÍ ČESKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA

nyní obytný dům
Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm
1931-1932
Kotěrova ul. č. p. 828

FIRST CZECH MUTUAL INSURANCE COMPANY

currently a residential building
Jindřich Freiwald a Jaroslav Böhm
1931-1932
Kotěrova St. No. 828

KRAJSKÝ SOUD

Václav Rejchl
1933-1934
Tr. Československé armády č. p. 218

REGIONAL COURT

Václav Rejchl
1933-1934
Czechoslovak Army Avenue No. 218

PALACE GARÁŽE

Josef Fřouk
1932-1933
Nám. 5. května čp. 835

PALACE GARAGE

Josef Fřouk
1932-1933
Square of 5th May No. 835

MĚSTSKÉ LÁZNĚ

Oldřich Liska
1932-1933
Eliščino nábř. č. p. 842

CITY BATH HOUSE

Oldřich Liska
1932-1933
Eliška's Embankment No. 842

OKRESNÍ A FINANČNÍ ÚŘADY

nyní Magistrát města Hradec Králové
Josef Gočár
1932-1936
Tř. Československé armády č. p. 408

DISTRICT AND REVENUE AUTHORITIES

currently Hradec Králové City Council
Josef Gočár
1932-1936
Czechoslovak Army Avenue No. 408

SBOROVÉ VELITELSTVÍ

nyní Lékařská fakulta Univerzity Karlovy

Jan Rejchl

1936-1938

Šimkova ul. č. p. 870

CORPS HEADQUARTERS

currently Faculty of Medicine of Charles University

Jan Rejchl

1936-1938

Šimkova St. No. 870

SEZNAM AUTORŮ

1.
František Ulrich	11.
Oldřich Liska
2.
Josef Václav Bohuslav
Pilnáček	12.
Otakar Novotný
3.
Bedřich Adámek	13.
Osvald Polívka
4.
Milan Babuška	14.
Jan Rejchl
5.
Bedřich Bendelmayer	15.
Václav Rejchl
6.
Jindřich Freiwald	16.
František Sander
7.
Hubert Gessner	17.
Bohumil Sláma
8.
Josef Gočár	18.
Tomáš Suhrada
9.
Arnošt Jenšovský	19.
Bohumil Waigant
10.
Jan Kotěra	

O AUTORECH

FRANTIŠEK ULRICH

právník, starosta města, básník
* 1859, Hradec Králové
† 1939, Rokycany

Patří k nejvýznamnějším osobnostem Hradce Králové. Vystudoval Právnickou fakultu v Praze a poté od roku 1888 provozoval advokátní kancelář. Pro svou aktivitu ve veřejných záležitostech byl v roce 1892 zvolen do městského zastupitelstva a v roce 1895 starostou města. Tento úřad zastával nepřetržitě do roku 1929, tedy téměř 35 let. Ve funkci starosty se zasloužil o přestavbu Hradce Králové v moderní město, které v krátkém čase získalo přívlastek "salon republiky". Svou činnost směřoval Ulrich k tomu, aby pozvedl město na středisko kraje a zajistil mu dokonalé spojení železniční, silniční, ale i letecké a vodní. Spolupracoval v té době s nejvýznamnějšími českými architekty v čele s Janem Kotěrou a Josefem Gočárem a snažil se o dosažení špičkové úrovně královéhradecké

výstavby. V roce 1901 byl zvolen zemským poslancem, aktivně pracoval v mnoha veřejných institucích. Jako předseda Středolabského komitétu se zasloužil o regulaci Labe a Orlice v prostoru města a prosadil přednostní splavnění středního Labe.

JOSEF VÁCLAV BOHUSLAV PILNÁČEK

podnikatel, starosta města
* 1877, Kukleny
† 1949, Hradec Králové

Vystudoval Obchodní akademii v Chrudimi a podílel se na rozvoji rodinné továrny na mýdla, svíčky a parfémů. Ve funkci starosty, ve které působil v letech 1929-1942, úspěšně navázal na svého slavnějšího předchůdce, když se mu podařilo dokončit původní urbanistickou koncepci města. Byl členem mnoha spolků a sdružení, např. Rotary klubu a Sokola. Jako vášnivý turista podporoval turistiku v Orlických horách.

BEDŘICH ADÁMEK

architekt
* 1891, Bílavsko u Bystřice nad Hostýnem
† 1961, Praha

Vystudoval pražskou techniku a specializoval se především na stavbu nemocničních zařízení. V Hradci Králové projektoval okresní nemocnici (1925-1928); k jeho dalším realizacím patří radnice v Orlové (1925), vojenská nemocnice v Praze Břevnově (1936-1938), přístavba nemocnice v Pardubicích (1926) nebo Vyšší hospodářská škola v Hořovicích (1932-1933).

MILAN BABUŠKA

architekt, stavitel, pedagog
* 1884, Dubí u Kladna
† 1953, Praha

Studoval architekturu na české technice. V Hradci Králové projektoval sokolovnu (1929-1930), k jeho dalším realizacím patří gymnázium v Rychnově nad Kněžnou (1922-1924), pošta v Náchodě (1931) nebo Národní technické a zemědělské muzeum v Praze (1937-1940).

BEDŘICH BENDELMAYER

architekt
* 1871, Praha
† 1932, Praha

Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu v Praze. V Hradci Králové projektoval dům stavitelů Weinhengsta na Eliščině nábřeží (1898, s Rudolfem Němcem), k jeho dalším realizacím patří několik nájemných domů v Praze, krajské soudy v Klatovech a v Chrudimi, v Praze Justiční palác na Pankráci (1928-1930), Česká průmyslová banka na Příkopě nebo radnice v chorvatském Osieku (1923-1924).

JINDŘICH FREIWALD

architekt
* 1890, Hronov
† 1945, Praha

Na pražské akademii studoval architekturu u Jana Kotěry. V Hradci Králové projektoval První českou vzájemnou pojišťovnu (1931-1932, s Jaroslavem Böhmem) a domy v Čelakovského ulici (1921-1923). Navrhoval hlavně spořitelny, divadla a obytné domy.

HUBERT GESSNER

architekt
* 1871, Valašské Klobouky
† 1943, Vídeň

Studoval státní průmyslovou školu v Brně a Akademii výtvarných umění ve Vídni u Otto Wagnera. V Hradci Králové projektoval Obchodní akademii (1896-1897, s Otokarem Bémem), k jeho dalším realizacím patří psychiatrická nemocnice v Kroměříži (1904-1908), mlýn a pekárna Odkolek a bytový dům zaměstnanců Odkolkových mlýnů v Praze a blok Reumann-Hof s 480 byty, ateliéry, obchody, centrální prádelnou a mateřskou školou ve Vídni.

JOSEF GOČÁR

architekt, urbanista, publicista, pedagog
* 1880, Semín u Přelouče
† 1945, Jičín

Studoval na stavitelském oddělení Státní průmyslové školy a na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, kde byl žákem Jana Kotěry. V Hradci Králové bylo realizováno 14 jeho projektů, např. Anglo-československá banka (1922-1923), Státní koželužská škola (1923-1924), Rašínovo státní gymnázium (1925-1927), obecné a měšťanské školy (1927-1928), Ředitelství státních drah (1929-1932) nebo Okresní a finanční úřady (1932-1936), dalších 11 projektů zůstalo nerealizováno. V letech 1926-1928 vytvořil také regulační plán Hradce Králové, který výhledově řešil budování města na principu satelitních sídlišť rozmístěných kolem starého města. Mezi další významné stavby Josefa Gočára patří Wenkeův dům v Jaroměři (1910), lázeňský dům v Bohdanči (1910-13) a pražské realizace - kubistický

dům U černé Matky boží a kostel sv. Václava ve Vršovcích (1927).

ARNOŠT JENŠOVSKÝ

architekt, stavitel
* 1842, Pyšely u Benešova
† 1904, Praha

Pražský architekt, v Hradci Králové projektoval Ústav hluchoněmých Rudolfinum (1901-1902), dále v Praze ma-lostranské gymnázium (1874-1876, s J. Srdínkem) a několik činžovních domů.

JAN KOTĚRA

architekt, malíř, grafik, pedagog
* 1871, Brno
† 1923, Praha

Studoval na akademii umění ve Vídni u Otto Wagnera. V roce 1899 byl jmenován profesorem na Umělecko-průmyslové škole v Praze. Jeho dílo obsahuje téměř 200 projektů a návrhů a kromě toho asi 300 kreseb, grafických listů a akvarelů. K jeho nejlepším stavbám patří Národní dům v Prostějově (1905-1907), Laichterův dům v Praze (1908-1909), vlastní vila v Praze (1908-1909), Urbánkův dům v Praze (1911-1913), Všeobecný penzijní ústav (1912-1913) a Právnická fakulta v Praze (1928-1929). Pro Hradec Králové navrhl Okresní dům (1903-1904), Labský most (1909-1910), Městské muzeum (1909-1912), Palmovou zahradu pro Grand hotel (1910-1911) a dům Elektrických podniků města Hradce Králové (nyní městské Infocentrum, 1922-1923).

OLDŘICH LISKA

architekt, urbanista
* 1881, Kamhájek u Kolína
† 1959, Brno

Studoval na průmyslové škole v Praze a na umělecko-průmyslové škole v Drážďanech a Vroclavi. Během svého života vypracoval více než 270 projektů a soutěžních návrhů, především školních budov, peněžních ústavů, nemocnic, hotelů a dalších. V Hradci Králové působil v letech 1909 až 1947. Projektoval zde např. Špalkův obchodní dům na Velkém náměstí (1910), evangelický kostel (1911-1912), domy č. p. 527, 536 a 538 na Masarykově náměstí (1912-1913), dům firmy Nevyhoštěný, obřadní síň v Kukulénách (1925-1927), Ústav pro zvelebování živností (1927), Slovanskou pojišťovnu (1929), vlastní vilu a vilu A. Švočíka ve Střelecké ulici (1932-1933). Vedle Josefa Gočára byl vůdčí osobností územního plánování Hradce Králové.

OTAKAR NOVOTNÝ

architekt, stavitel, pedagog
* 1880, Benešov
† 1959, Praha

Studoval na české technice a na Uměleckoprůmyslové škole u J. Kotěry. V Hradci Králové projektoval palác firmy Steinský-Sehnoutka na Ulrichově náměstí (1928-1929). Dalšími realizacemi jsou Lexova vila v Rakovníku (1908-1910), sokolovny v Holicích (1911-1914) a Rakovníku (1912), Vila Čerych v České Skalici (1924-1925) nebo budova Spolku výtvarných umělců Mánes v Praze (1927-1930).

OSVALD POLÍVKA

architekt
* 1859, Enns (Emže) u Lince
† 1931, Praha

Studoval pražskou německou techniku. V Hradci Králové projektoval Záložní úvěrní ústav na Velkém náměstí (1911-12). K jeho nejznámějším stavbám patří Obecní dům v Praze (1904–1912, s Antonínem Balšánkem), palác Topičova nakladatelství na Národní třídě (1906–1908), budova Nové radnice Starého Města pražského (1908–1912, nyní magistrát), Zemská banka v Bratislavě a vodárenská věž v Nymburce.

JAN REJCHL

architekt, malíř, grafik, pedagog
* 1899, Hradec Králové
† 1985, Hradec Králové

Vystudoval českou techniku a Akademii výtvarných umění, kde byl žákem Josefa Gočára. Pro Hradec Králové navrhl Střední průmyslovou školu stavební (1929-1931), Sklářský ústav (1929-1930), Státní banku (1931), Okresní hospodářskou záložnu, Sborové velitelství (1936-1938)) a pavilon dětské infekční kliniky (1946-1947). Projektoval také městskou spořitelnu a okresní úřad ve Slaném, městskou spořitelnu (1933) a sokolovnu (1935) v Rychnově nad Kněžnou a spořitelnu v Dobrušce.

VÁCLAV REJCHL

architekt, urbanista, podnikatel
* 1884, Librantice
† 1964, Hradec Králové

Studoval architekturu na české technice v Praze. Kromě navrhování jednotlivých budov se věnoval i urbanismu, byl také stavebním podnikatelem a navrhl a postavil v Hradci Králové řadu staveb, z nichž některé za výtvarné spolupráce svého bratra Jana Rejchla. Získal I. cenu ve veřejné soutěži na regulační plán v roce 1909 (s J. Šejnou a V. Zákrejsem), spolu s O. Liskou vypracoval v roce 1911 generální zastavovací plán Hradce Králové. V Hradci Králové projektoval Husův dům (1913), Studentský domov (1922-1923, nyní Divadlo Drak), budovu YMCA (1923), hlavní nádraží (1929-1935) a Krajský soud (1933-1935).

FRANTIŠEK SANDER

architekt, stavitel, pedagog
* 1871, Praha
† 1932, Hořovice

Studoval pozemní stavitelství na české technice v Praze. Většina staveb vychází ze spolupráce s Komisí pro kanalizování Vltavy a Labe. Pro Hradec Králové projektoval Labskou elektrárnu se segmentovým jezem (1910-1912), Orlickou elektrárnu, most v Pláckách (1912-1913) a mostek přes Piletický potok (1914). Dále je autorem zdymadla v Hoříně (1905), budovy přístaviště v Holešovicích (1905-1906), mostu v Roudnici nad Labem (1910) a stavby na pražské Štvanici (1907-1914).

BOHUMIL SLÁMA

architekt, stavitel
* 1887, České Budějovice
† 1961, Praha

Vystudoval architekturu a pozemní stavitelství na české technice v Praze. V Hradci Králové realizoval Kostel Božského srdce Páně na Pražském Předměstí (1928-1932). Dále projektoval městské krematorium v Nymburku (1922-1924), budovu Československého rozhlasu v Praze, poštovní budovy na Kladně (1928-1930) a v Praze Vršovcích (1929-1933) a Střešovicích (1940-1942).

TOMÁŠ SUHRADA

architekt, stavitel, urbanista
* 1855, Račice
† není známo

Vystudoval stavitelství na pražské technice. Pro Hradec Králové projektoval Školu pro umělecké zámečnictví (1892-1893) a Obecné a měšťanské školy (1896-1899, s Václavem Bahníkem).

BOHUMIL WAIGANT

architekt, sochař, malíř
* 1885, Praha
† 1930, Hradec Králové

Studoval na Umělecko-průmyslové škole v Praze a ve speciálce Jana Kotěry. Stal se jeho spolupracovníkem při stavbě královéhradeckého muzea. Pak působil jako vůdčí osobnost ateliérů v Praze, Plzni i v Hradci Králové. Po I. světové válce vyučoval stavitelství na průmyslových školách, zprvu v Prešově a od roku 1928 v Hradci Králové. Zde projektoval Moravskou banku, Banku pro obchod a průmysl (1909-1913), dům stavitele V. Rejchla st. (1909-1913), dům Cardova pekařství (1910), dům primáře MUDr. Tesaře (1928-1929) a dům stavitele Josefa Jihlavce (1928).

LIST OF AUTHORS

1.
František Ulrich	11.
Oldřich Liska
2.
Josef Václav Bohuslav
Pilnáček	12.
Otakar Novotný
3.
Bedřich Adámek	13.
Osvald Polívka
4.
Milan Babuška	14.
Jan Rejchl
5.
Bedřich Bendelmayer	15.
Václav Rejchl
6.
Jindřich Freiwald	16.
František Sander
7.
Hubert Gessner	17.
Bohumil Sláma
8.
Josef Gočár	18.
Tomáš Suhrada
9.
Arnošt Jenšovský	19.
Bohumil Waigant
10.
Jan Kotěra	

ABOUT AUTHORS

FRANTIŠEK ULRICH

Lawyer, Mayor, Poet
* 1859, Hradec Králové
† 1939, Rokycany

František Ulrich is undoubtedly one of the most important personalities of Hradec Králové. He graduated from the Faculty of Law in Prague and in 1888 he opened a law firm. Due to his activities in public affairs he was elected to the post of Councillor in 1892 and in 1895 Mayor of Hradec Králové. He held this office continuously for almost 35 years, until 1929. As the Mayor he is credited with the redevelopment of Hradec Králové into a modern city, which in a short time started being referred to as the "Salon of the Republic". Ulrich targeted his activities at turning the city into the hub of the region and ensuring it had excellent connections not only by rail and road but also by air and water. At that time, he collaborated with the most significant Czech architects, headed by Jan Kotěra and

Josef Gočár and endeavoured to make Hradec Králové the pinnacle of construction design. In 1901 he was elected regional deputy and he actively worked in many public institutions. As Chairman of the Middle-Elbe Committee he was greatly involved in the regulation of the Rivers Elbe and Orlice in the territory of the city and pushed forward the project of making the Middle-Elbe navigable.

JOSEF VÁCLAV BOHUSLAV PILNÁČEK

entrepreneur, mayor
* 1877, Kukleny
† 1949, Hradec Králové

Josef Pilnáček graduated from the Business Academy in Chrudim and helped to develop the family plant producing soap, candles and perfume. Serving as Mayor from 1929 to 1942, he successfully continued the work of his more famous predecessor, when he managed to finish the original urban concept of the city. He was a member of many clubs and associations, for example The Rotary Club and Sokol. As an avid hiker, he supported tourism in the Orlické Mountains.

BEDŘICH ADÁMEK

architect
* 1891, Bílavsko u Bystřice nad Hostýnem
† 1961, Praha

Having studied at the Czech Technical University in Prague, Bedřich Adámek specialized mainly in the construction of healthcare facilities. In Hradec Králové he designed the District Hospital (1925–1928); as to his other projects, there was the Town Hall in Orlová (1925), the Military Hospital in Prague – Břevnov (1936–1938), the extension of the Pardubice Hospital (1926) and Higher Economic School in Hořovice (1932–1933).

MILAN BABUŠKA

architect, developer, teacher
* 1884, Dubí u Kladna
† 1953, Praha

Milan Babuška graduated in architecture from the Czech Technical University. In Hradec Králové he designed the Sokol Gym (1929–1930); his other projects include a grammar school in Rychnov nad Kněžnou (1922–1924), a post office in Náchod (1931) and the National Technical and Agricultural Museum in Prague (1937–1940).

BEDŘICH BENDELMAYER

architect
* 1871, Praha
† 1932, Praha

Bedřich Bendelmayer graduated from the School of Applied Arts in Prague. In Hradec Králové he designed the house of the developer Weinhengst on Eliška's Embankment (1898, with Rudolf Němec); as to his other projects we can mention several apartment buildings in Prague, Regional Courts in Klatovy and Chrudim, the Palace of Justice at Pankrác, Prague (1928–1930), Czech Industrial Bank in Na Příkopech Street, Prague and the Town Hall in Osijek, Croatia (1923–1924).

JINDŘICH FREIWALD

architect
* 1890, Hronov
† 1945, Praha

Having studied architecture under Jan Kotěra at the Prague Academy, Jindřich Freiwald contributed to the embellishment of the appearance of Hradec Králové with The First Czech Mutual Insurance Company (1931–1932, jointly with Jaroslav Böhm) and buildings in Čelakovského Street (1921–1923). He designed mainly savings banks, theatres and residential buildings.

HUBERT GESSNER

architect
* 1871, Valašské Klobouky
† 1943, Vídeň

Hubert Gessner studied at the State Technical School in Brno and at the Academy of Fine Arts in Vienna under Otto Wagner. In Hradec Králové he designed the Business Academy (1896–1897, jointly with Otokar Bém); his other projects include the Psychiatric Hospital in Kroměříž (1904–1908), Odkolek Mill and Bakery and an apartment building for employees of Odkolek Mills in Prague as well as the Reumann-Hof block with 480 apartments, ateliers, shops, the central laundry facility and a nursery school in Vienna.

JOSEF GOČÁR

architect, town planner, writer, teacher
* 1880, Semín u Přelouče
† 1945, Jičín

Josef Gočár studied at the Civil Engineering Department of the State Technical School and at the Prague School of Applied Arts under Jan Kotěra. Hradec Králové saw the implementation of 14 of his projects, including the Anglo-Czechoslovak Bank (1922–1923), State Tannery School (1923–1924), Rašín State Grammar School (1925–1927), Council and Municipal Schools (1927–1928), State Railway Headquarters (1929–1932) and District and Revenue Authorities (1932–1936); 11 of his other projects unfortunately did not come to fruition. In 1926–1928 he also created the Hradec Králové Master Plan, which with a forward-thinking approach addressed the issue of developing the city on the principle of building satellite housing estates located around the old town. Josef Gočár's notable

buildings to be found beyond Hradec Králové include the Wenke House in Jaroměř (1910), the Spa House in Bohdaneč (1910–13) and the Prague constructions – The Cubist House of the Black Madonna and the Church of St. Wenceslas in Vršovice (1927).

ARNOŠT JENŠOVSKÝ

architect, developer
* 1842, Pyšely u Benešova
† 1904, Praha

Arnošt Jenšovský was Prague-based architect, who in Hradec Králové designed the Rudolfinum Institute of the Deaf and Mute (1901–1902) and in Prague – the Lesser Town Grammar School (1874–1876, jointly with J. Srdínko) as well as several apartment buildings.

JAN KOTĚRA

architect, painter, graphic artist, teacher
* 1871, Brno
† 1923, Praha

Jan Kotěra studied at the Academy of Fine Arts in Vienna under Otto Wagner. In 1899 he was appointed Professor at the Prague School of Applied Arts. His work includes almost 200 projects and designs, and in addition, about 300 drawings, art prints and watercolours. As to his most outstanding buildings we must name the National House in Prostějov (1905–1907), Laichter House in Prague (1908–1909), his own private house in Prague (1908–1909), Urbánek House in Prague (1911–1913), General Pensions Institute (1912–1913) and the Faculty of Law in Prague (1928–1929). For Hradec Králové he designed the District House (1903–1904), Elbe Bridge (1909–1910), Municipal Museum (1909–1912), Palm Garden for the Grandhotel (1910–1911) and the building for the

Hradec Králové Electric Company (currently the City Information Centre, 1922–1923).

OLDŘICH LISKA

architect, town planner
* 1859, Enns (Emže) u Lince
† 1931, Praha

Liska studied at the Technical School in Prague and the School of Applied Arts in Dresden and Wrocław. During his lifetime, he made more than 270 projects and competition designs, concentrating mainly on school buildings, financial institutions, hospitals, hotels and others. Working in Hradec Králové from 1909 to 1947, he designed there for example the Špalek Department Store on Large Square (1910), Evangelical Church (1911–1912), residential buildings Nos. 527, 536 and 538 on Masaryk Square (1912–1913), a building for the Nevyhoštěný Company, Wedding Parlour in Kukleny (1925–1927), Institute for Improving Small Businesses (1927), Slovanská Insurance Company (1929), his own house and A. Švočík's House in Střelecká Street (1932–1933). Besides Josef Gočár, he was the leading

personality of Hradec Králové city planning.

OTAKAR NOVOTNÝ

architect, developer, teacher
* 1880, Benešov
† 1959, Praha

Otakar Novotný studied at the Czech Technical University and at the Prague School of Applied Arts under Jan Kotěra. In Hradec Králové he designed the Palace for the Steinský-Sehnoutka Company on Ulrich Square (1928–1929). Other projects that were constructed include Villa Lexa in Rakovník (1908–1910), Sokol Gyms in Holice (1911–1914) and in Rakovník (1912), Villa Čerych in Česká Skalice (1924–1925) and the building of the Mánes Union of Fine Arts in Prague (1927–1930).

OSVALD POLÍVKA

architect
* 1859, Enns (Emže) u Lince
† 1931, Praha

Osvald Polívka graduated from the German Technical University in Prague. In Hradec Králové he designed the Savings and Credit Institute on Large Square (1911–12). His most famous constructions include the Municipal House in Prague (1904–1912, jointly with Antonín Balšánek), Palace of the Topič Publishing House on Národní třída (1906–1908), the building of the New Town Hall in the Old Town of Prague (1908–1912, currently the City Hall), the Regional Bank in Bratislava and the Water Tower in Nymburk.

JAN REJCHL

architect, painter, graphic artist, teacher
* 1899, Hradec Králové
† 1985, Hradec Králové

Jan Rejchl studied at the Czech Technical University and the Academy of Fine Arts under Josef Gočár. For Hradec Králové he designed the Secondary Technical School of Civil Engineering (1929–1931), Glass Institute (1929–1930), State Bank (1931), District Economic Savings Bank, Corps Headquarters (1936–1938) and the Pavilion of Children's Clinic for Infectious Diseases (1946–1947). He designed the Municipal Savings Bank and District Authority in Slaný, Municipal Savings Bank (1933) and the Sokol Gym (1935) in Rychnov nad Kněžnou and the Savings Bank in Dobruška.

VÁCLAV REJCHL

architect, town planner, entrepreneur
* 1884, Librantice
† 1964, Hradec Králové

Václav Rejchl studied architecture at the Czech Technical University in Prague. In addition to designing individual buildings, he was also involved in town planning and a construction business. He designed and built various structures in Hradec Králové, sometimes in artistic collaboration with his brother Jan Rejchl. He was awarded First Prize in a public competition for a Master Plan in 1909 (jointly with J. Šejna and V. Zákrejs) and together with O. Liska he prepared the General Development Plan of Hradec Králové in 1911. In Hradec Králové he designed Hus House (1913), the Student Hostel, (1922–1923, currently the Drak Theatre), the YMCA Building (1923), the Main Railway Station (1929–1935) and the Regional Court (1933–1935).

FRANTIŠEK SANDER

architect, developer, teacher
* 1871, Praha
† 1932, Hořovice

František Sander studied building construction at the Czech Technical University in Prague. Most of his structures originated from cooperation with the Committee for the River Vltava and Elbe Canal System. In Hradec Králové he designed the Hydroelectric Power Station on the River Elbe with a segmental weir (1910–1912), Orlice Hydroelectric Power Station, Elbe Bridge in Plácky (1912–1913) and a small bridge over the Piletický Brook (1914). Furthermore, he is the person behind the lift-lock in Hořín (1905), a port building in Holešovice (1905–1906), a bridge in Roudnice nad Labem (1910) and structures on Štvanice Island, Prague (1907–1914).

BOHUMIL SLÁMA

architect, developer
* 1887, České Budějovice
† 1961, Praha

Having graduated in architecture and building construction from the Czech Technical University in Prague, Bohumil Sláma stamped his imprint on Hradec Králové in the shape of the Church of the Lord's Holy Heart (1928–1932), located in Pražské Předměstí. Moreover, he designed the Municipal Crematorium in Nymburk (1922–1924), the building of Czechoslovak Radio in Prague, post office buildings in Kladno (1928–1930), in Vršovice, Prague (1929–1933) and in Střešovice, Prague (1940–1942).

TOMÁŠ SUHRADA

architect, developer, town planner

* 1855, Račice

† not known

Tomáš Suhrada graduated in civil engineering from the Czech Technical University in Prague. In Hradec Králové he designed the Artistic Metal Work School (1892–1893) as well as the Council and Municipal Schools (1896–1899, jointly with Václav Bahník).

BOHUMIL WAIGANT

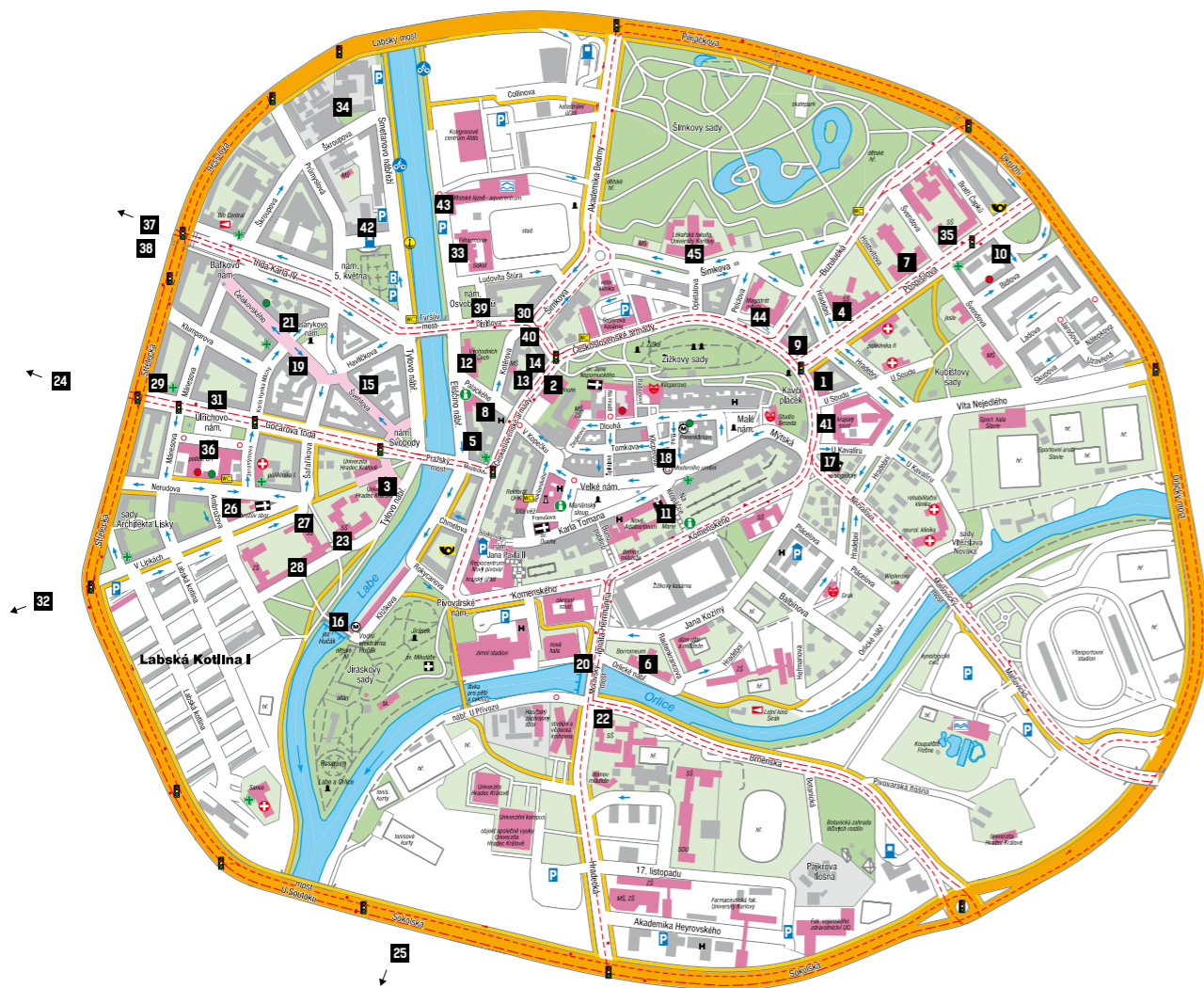
architect, sculptor, painter

* 1885, Praha

† 1930, Hradec Králové

Having studied at the Prague School of Applied Arts and in special tutorials under Jan Kotěra, Bohumil Waigant assisted Kotěra in the construction of the Hradec Králové Museum. Subsequently, he was engaged as a leading personality in studios in Prague, Pilsen as well as in Hradec Králové. After World War I, he used to teach civil engineering at Technical Schools, at first in Prešov and from 1928 also in Hradec Králové. There, he designed the Moravian Bank, Bank for Trade and Industry (1909–1913), House of the Developer V. Rejchl Sr. (1909–1913), Carda's Bakery Building (1910), House of Chief Surgeon MUDr. Tesař (1928–1929) and the House of the Developer Josef Jihlavec (1928).

1918
100
2018

Statutární město Hradec Králové
Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové, Česká republika
Kontakt: +420 495 707 111
www.hradeckralove.org

Infocentrum Hradec Králové
Eliščino nábřeží 626, 500 03 Hradec Králové, Česká republika
Kontakt: +420 495 453 270, +420 495 433 052
www.hkinfo.cz

Turistické informační centrum Hradec Králové
Velké náměstí 165, 500 01 Hradec Králové, Česká republika
Kontakt: +420 495 580 492
www.ic-hk.cz

Turistické informační centrum Hradec Králové
Hlavní nádraží, Riegrovo nám. 914, 500 02 Hradec Králové, Česká republika
Kontakt: +420 972 341 670
www.ic-hk.cz

Vydala/Issued by: Hradecká kulturní a vzdělávací společnost s.r.o. s podporou Ministerstva kultury ČR v roce 2018
Fotografie/Photos: Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Texty a výběr fotografií/Text and Photo Selection: Jan Jakl
Grafická úprava/Design: Fiftyfifty kreativní agentura s.r.o.
Tisk/Print: Dukase, s.r.o.